



## Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 3. decembra 2014\*

„Predhodno odločanje — Svoboda opravljanja storitev — Člena 56 PDEU in 57 PDEU — Direktiva 96/71/ES — Člen 3(1) in (10) — Direktiva 2006/123/ES — Člen 19 — Nacionalna ureditev, ki osebi, pri kateri so zaposleni napoteni delavci ali pripravniki, nalaga, da mora prijaviti tiste, ki ne morejo predložiti potrditve prejema predhodne prijave, ki bi jo moral delodajalec s sedežem v drugi državi članici opraviti v državi članici gostiteljici — Kazenska sankcija“

V zadevi C-315/13,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo rechtbank van eerste aanleg te Mechelen (Belgija) z odločbo z dne 28. novembra 2012, ki je prispela na Sodišče 7. junija 2013, v kazenskem postopku proti

**Edgardu Janu De Clercq,**

**Emielu Amedeju Rosi De Clercq,**

**Nancy Genevieve Wilhelmini Rottiers,**

**Ermelindi Jozef Marthi Tampère,**

**Thermotec NV,**

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, A. Ó Caoimh, sodnik, C. Toader, sodnica, E. Jarašiūnas (poročevalec) in C. G. Fernlund, sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za E. J. De Clercq, E. A. R. De Clercq in N. G. W. Rottiers S. Bouzoumita, odvetnik,
- za belgijsko vlado L. Van den Broeck in M. Jacobs, agentki, skupaj s S. Rodriguesom in I. Majumdarom, odvetnikoma,
- za dansko vlado C. Thorning in M. Wolff, agenta,

\* Jezik postopka: nizozemščina.

- za francosko vlado R. Coesme in D. Colas, agenta,
- za avstrijsko vlado G. Hesse, agent,
- za Evropsko komisijo F. Wilman, J. Enegren in H. Tserepa-Lacombe, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

### Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 56 PDEU in 57 PDEU, člena 3(1) in (10) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 431) ter člena 19 Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, str. 36).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru kazenskega postopka proti E. J. De Clercq, E. A. R. De Clercq, N. G. W. Rottiers in E. J. M. Tampère, belgijskim državljanom, na eni strani in družbi Thermotec NV, družbi belgijskega prava, na drugi strani (v nadaljevanju: skupaj: obtoženci), ker naj bi zlasti v obdobju od 1. aprila 2007 do vključno 18. novembra 2008 večkrat kršili obveznost prijave v zvezi z napotenimi delavci, ki jo nalaga nacionalna zakonodaja.

### Pravni okvir

#### *Pravo Unije*

#### Direktiva 96/71

- 3 Člen 1 Direktive 96/71, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„1. Ta direktiva se uporablja za podjetja s sedežem v kateri od držav članic, ki v okviru čezmejnega opravljanja storitev napotijo delavce v skladu s členom 3 na ozemlje katere od držav članic.

[...]

3. Ta direktiva se uporablja, kolikor podjetja iz odstavka 1 uporabljajo katerega od naslednjih čezmejnih ukrepov:

- (a) napotijo delavce na ozemlje katere od držav članic na lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi pogodbe, sklenjene med podjetjem, ki je delavce napotilo[,] in pogodbenico, kateri so storitve namenjene, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med podjetjem, ki delavca napoti[,] in delavcem;

ali

- (b) napotijo delavce v ustanovo ali podjetje, ki je v lasti skupine na ozemlju katere od držav članic, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med podjetjem, ki delavca napoti[,] in delavcem;

[...]“

4 Člen 3 Direktive 96/71, naslovljen „Določbe in pogoji za zaposlitev“, določa:

„1. Države članice poskrbijo, da ne glede na to, katera zakonodaja se uporablja za delovno razmerje, podjetja iz člena 1(1) zagotovijo delavcem, ki so napoteni na njihovo ozemlje, pogoje za delo in zaposlitev v zvezi z naslednjimi zadevami, ki so urejene v državi članici, v kateri se opravlja delo:

— z zakonom ali drugim predpisom

in/ali

— s kolektivnimi pogodbami ali arbitražnimi odločbami, razglašeni za splošno veljavne v smislu odstavka 8, kolikor zadevajo dejavnosti, omenjene v Prilogi[, in sicer vsa gradbena dela v zvezi z gradnjo, popravili, vzdrževanjem, spreminjanjem ali rušenjem zgradb]:

- (a) maksimalni delovni čas in minimalni počitek;
- (b) minimalni plačani letni dopust;
- (c) minimalne urne postavke, tudi za nadurno delo; [...]
- (d) pogoje za posredovanje dela delavcev, zlasti kadar gre za delavce, ki jih zagotovijo podjetja za začasno zaposlovanje;
- (e) zdravje, varnost in higiena pri delu;
- (f) varnostni ukrepi glede pogojev za delo in zaposlitev za noseče ženske ali ženske, ki so pred kratkim rodile, za otroke in mlade;
- (g) enako obravnavanje moških in žensk in druge določbe o nediskriminiranju.

[...]

10. Ta direktiva ne onemogoča državam članicam, da uporabljajo v skladu s Pogodbo za nacionalna podjetja in za podjetja iz drugih držav, na podlagi enakega obravnavanja:

- pogoje za delo in zaposlitev za druge zadeve kot za tiste, navedene v prvem pododstavku odstavka 1, kolikor gre za predpise na področju javnega reda,
- pogoje za delo in zaposlitev, opredeljene v kolektivnih pogodbah ali arbitražnih odločbah v smislu odstavka 8 in v zvezi z drugimi dejavnostmi, kot so navedene v tej prilogi.“

5 Člen 5 te direktive, naslovljen „Ukrepi“, določa:

„Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za primere nespoštovanja te direktive.

Zagotovijo zlasti, da so delavcem in/ali njihovim zastopnikom na voljo primerni postopki za uveljavljanje obveznosti iz te direktive.“

Direktiva 2006/123

- 6 Člen 16 Direktive 2006/123, naslovljen „Svoboda opravljanja storitev“, v odstavku 2 določa:

„Države članice ne smejo omejiti pravice opravljanja storitev, če ima ponudnik sedež v drugi državi članici, z uveljavljanjem katere koli od naslednjih zahtev:

[...]

(g) omejitev svobode opravljanja storitev iz člena 19.“

- 7 Člen 19 Direktive 2006/123, ki je v njenem poglavju IV, oddelek 2, in se nanaša na pravice prejemnikov storitev v okviru svobode opravljanja storitev, je naslovljen „Prepovedane omejitve“. Ta člen določa:

„Države članice prejemnikom ne smejo postaviti zahtev, ki omejujejo uporabo storitve, ki jo opravlja ponudnik s sedežem v drugi državi članici, in sicer zlasti naslednjih zahtev:

(a) obveznosti, da mora pridobiti dovoljenje pri njihovih pristojnih organih ali jim podati izjavo;

[...]“

- 8 V skladu s členom 44(1), prvi pododstavek, navedene direktive države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 28. decembra 2009.

*Belgijsko pravo*

Zakon z dne 4. avgusta 1978 o gospodarski preusmeritvi

- 9 Zakon z dne 4. avgusta 1978 o gospodarski preusmeritvi (*Moniteur belge* z dne 17. avgusta 1978, str. 9106) je v členu 69 določal:

„§ 1 Vsaka oseba, pri kateri ali za katero delajo delavci tretje osebe, ki so še naprej vključeni v sistem socialne varnosti druge države članice [...] kot Belgije, mora socialni inšpekciji pri ministrstvu za socialne zadeve prvi dan prisotnosti teh delavcev sporočiti imena tistih, ki s predložitvijo potrdila o napotitvi v skladu s členom 11 Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti [(UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 83)] ne morejo dokazati, da so vključeni v ta sistem socialne varnosti, ter sporočiti ime ali naziv in naslov njihovih delodajalcev.

[...]

§ 2 [...]

Kazenske sankcije, navedene v členih od 35 do 39 [zakona z dne 27. junija 1969 o reviziji odloka z zakonsko močjo z dne 28. decembra 1944 o socialni varnosti delavcev], se uporabijo za osebe, ki ne spoštujejo zahtev iz člena 1.“

- 10 Ta člen 69 je bil razveljavljen s členom 149 programskega zakona (I) z dne 27. decembra 2006 (*Moniteur belge* z dne 28. decembra 2006, str. 75178, v nadaljevanju: programski zakon).

## Programski zakon

- 11 V oddelku 1 poglavja VIII pod naslovom IV programskega zakona, ki zajema njegova člena 137 in 138, je določeno področje uporabe tega poglavja in nekatere opredelitve pojmov. Člen 137 programskega zakona določa:

„Za uporabo tega poglavja in njegovih izvedbenih odlokov:

1. delavci pomenijo: osebe, ki opravljajo delo za plačilo in pod nadzorom druge osebe;
2. napoteni delavci pomenijo: osebe iz točke 1, ki v Belgiji opravljajo začasno delo ali delo s krajšim delovnim časom in ki
  - a) običajno delajo na ozemlju ene ali več drugih držav kot Belgije ali pa
  - b) so bile zaposlene v drugi državi kot v Belgiji;
3. delodajalci pomenijo: fizične ali pravne osebe, ki zaposlujejo delavce iz točke 2;
4. pripravniki pomenijo: osebe, ki v okviru študijskega programa ali poklicnega usposabljanja opravljajo obvezno ali volontersko pripravništvo za pridobitev diplome, certifikata ali praktičnih izkušenj;
5. napoteni pripravniki pomenijo: osebe iz točke 4, ki na belgijskem ozemlju v okviru tujega študijskega programa ali tujega poklicnega usposabljanja opravljajo pripravništvo ali del pripravništva;
6. ustanova, pri kateri pripravnik študira ali se poklicno usposablja, pomeni: podjetje, zasebno ali javno izobraževalno ustanovo ali vsak drug subjekt, za katerega se opravlja pripravništvo;

[...]“

- 12 Člen 138 programskega zakona določa:

„To poglavje se uporablja za:

- napotene delavce in njihove delodajalce;
- napotene pripravnike in po potrebi za ustanovo, pri kateri študirajo ali se poklicno usposablajo;

[...]“

- 13 Poglavje VIII pod naslovom IV programskega zakona je naslovljeno „Predhodna prijava za napotene delavce in samozaposlene“. S tem poglavjem, ki je začelo veljati 1. aprila 2007, je bil uveden sistem predhodne prijave za napotene delavce in samozaposlene, imenovan „sistem prijave Limosa“, pri čemer je bila ta obveznost predhodne prijave uvedena v okviru širšega projekta, imenovanega sistem „Limosa“, kar je kratica za „Landenoverschrijdend Informatiesysteem ten behoeve van Migratieonderzoek bij de Sociale Administratie“ (čezmejni informacijski sistem socialne uprave za raziskave na področju migracij, v nadaljevanju: sistem Limosa).

- 14 Oddelek 2 navedenega poglavja VIII, ki zajema člene od 139 do 152 programskega zakona, je naslovljen „Predhodna prijava za napotene delavce“. V različici, ki se je uporabljala za dejstva v postopku v glavni stvari, je člen 139 programskega zakona določal:

„Pred zaposlitvijo napotnega delavca na belgijskem ozemlju mora delodajalec ali njegov uslužbenec ali pooblaščenec v skladu s podrobnimi pravili, ki jih določi kralj, pri nacionalnem uradu za socialno varnost vložiti elektronsko prijavo, sestavljeno v skladu s členom 140.

Tuji napoteni pripravnik ali ustanova, pri kateri ta pripravnik študira ali se poklicno usposablja, mora pred začetkom svojega oziroma njegovega pripravništva v skladu s podrobnimi pravili, ki jih določi kralj, pri nacionalnem uradu za socialno varnost vložiti elektronsko prijavo, sestavljeno v skladu s členom 140.

[...]

Ko je prijava iz prejšnjih odstavkov opravljena, prijavitelj prejme potrdilo o prejemu [...].

[...]“

- 15 V skladu s členom 140 programskega zakona „kralj določi skupine podatkov, ki morajo biti navedeni v predhodni prijavi iz člena 139“, in „nacionalni urad za socialno varnost določi vsebino teh skupin podatkov“.

- 16 Člen 141 programskega zakona, ki je v pododdelku 2 oddelka 2 iz poglavja VIII pod naslovom IV programskega zakona in se nanaša na obveznosti končnih prejemnikov storitev ali naročnikov, določa:

„Vsaka oseba, pri kateri ali za katero neposredno ali prek podizvajalca delajo osebe, navedene v členu 137, točki 2 in 5, mora pred začetkom dela teh oseb nacionalnemu uradu za socialno varnost v skladu s podrobnimi pravili, ki jih določi kralj, elektronsko posredovati identifikacijske podatke o osebah, ki ne morejo predložiti potrdila o prejemu, ki se izda v skladu s členom 139(4) tega poglavja.

Ko je prijava iz prejšnjega odstavka opravljena, prijavitelj prejme potrdilo o prejemu [...].

[...]“

- 17 V oddelku 4 navedenega poglavja VIII, naslovljenega „Nadzor in sankcije“, je člen 157 programskega zakona določal sankcijo, ki se uporabi v primeru kršitve obveznosti prijave iz njegovega člena 139. Člen 158 programskega zakona, ki je spadal pod isti oddelek, se je nanašal med drugim na prijavo, navedeno v njegovem členu 141, in je določal:

„Ne glede na člene od 269 do 274 kazenskega zakonika se z globo od 250 do 2 500 EUR kaznuje, kdor ne ravna v skladu z določbami [člena] 141 [...]; globa se naloži tolikokrat, kolikor je napotnih delavcev ali samozaposlenih, v zvezi s katerimi je bila storjena kršitev, vendar skupni znesek globe ne sme preseči 125.000 EUR.“

Zakon o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti in kazenski zakonik

- 18 S členom 2 zakona z dne 6. junija 2010 (*Moniteur belge* z dne 1. julija 2010, str. 43712), ki je začel veljati 1. julija 2011, je bil uveden zakon o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti. S členom 109, točka 55, tega zakona je bil razveljavljen med drugim člen 158 programskega zakona.

- 19 Člen 183 zakona o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti, naslovljen „Obveznosti končnih prejemnikov storitev ali naročnikov“, določa:

„S sankcijo tretje stopnje se kaznuje:

1. vsaka oseba, pri kateri ali za katero neposredno ali prek podizvajalca delajo napoteni delavci in pripravniki ter ki je kršila poglavje VIII pod naslovom IV programskega zakona [...] in njegove izvedbene odloke tako, da pred začetkom dela teh oseb nacionalnemu uradu za socialno varnost ni v skladu s podrobnimi pravili, ki jih določi kralj, elektronsko posredovala identifikacijskih podatkov oseb, ki ne morejo predložiti potrdila o prejemu.

[...]

Pri kršitvah iz prvega odstavka se globa pomnoži s številom zadevnih delavcev, pripravnikov, samozaposlenih in samozaposlenih pripravnikov.“

- 20 V skladu s členom 101 zakona o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti „[je] sankcija tretje stopnje [...] denarna kazen od 100 do 1 000 EUR ali upravna globa od 50 do 500 EUR“. Člen 102 istega zakona določa, da se korekcijski faktorji, določeni v členu 1, prvi odstavek, zakona z dne 5. marca 1952 o korekcijskih faktorjih za denarne kazni (*Moniteur belge* z dne 3. aprila 1952, str. 2606), kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 28. decembra 2011 o različnih določbah na področju pravosodja (II) (*Moniteur belge* z dne 30. decembra 2011, str. 81669), uporabljajo za navedene denarne kazni in upravne globe. Uporaba teh faktorjev povzroči, da se znesek navedene kazni oziroma globe pomnoži s šest.

- 21 Člen 2, drugi odstavek, zakona o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti določa, da „če je kazen, ki velja v času obsodbe, drugačna od kazni, ki je veljala v času kršitve, se uporabi manj stroga kazen“.

Kraljevi odlok

- 22 Poglavje VIII, ki je pod naslovom IV programskega zakona, je bilo dopolnjeno s kraljevim odlokom z dne 20. marca 2007 za izvedbo tega poglavja (*Moniteur belge* z dne 28. marca 2007, str. 16975), kakor je bil spremenjen s kraljevim odlokom z dne 31. avgusta 2007 (*Moniteur belge* z dne 13. septembra 2007, str. 48537, v nadaljevanju: kraljevi odlok).

- 23 Člen 7 kraljevega odloka določa:

„Prijava iz člena 141 [...] programskega zakona [...] zajema te podatke:

1. identifikacijske podatke prijavitelja. Če ta že ima registrsko številko ali identifikacijsko številko za socialno zavarovanje, kadar gre za fizično osebo, ki ni podjetje v smislu zgoraj navedenega zakona z dne 16. januarja 2003, ta številka zadostuje;
2. identifikacijske podatke o napotnem delavcu [...] ali pripravniku. Če ta že ima identifikacijsko številko nacionalnega registra ali številko centralnega registra podjetij, navedeno v členu 8 zgoraj navedenega zakona z dne 15. januarja 1990, ta številka zadostuje;
3. identifikacijske podatke o delodajalcu napotnega delavca ali ustanovi, pri kateri pripravnik opravlja pripravništvo ali se poklicno usposablja. Če ta že ima registrsko številko ali identifikacijsko številko za socialno zavarovanje, kadar gre za fizično osebo, ki ni podjetje v smislu zgoraj navedenega zakona z dne 16. januarja 2003, ta številka zadostuje.“

## **Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

- 24 Iz predložitvenega sklepa je razvidno, da je Thermotec NV družba belgijskega prava, ki opravlja dejavnost izdelave industrijskih hladilnih sistemov. Štiri fizične osebe, obtoženci v postopku v glavni stvari, so ali so bile njeni direktorji. Na Poljskem je bila ustanovljena sestrška družba, Thermotec sp. z o.o. Ta opravlja enako dejavnost kot družba Thermotec NV.
- 25 Socialna inšpekcija je ob nadzoru, opravljenem 5. maja 2008 na sedežu družbe Thermotec NV, ugotovila prisotnost štirih poljskih delavcev, od katerih je tri zaposlila družba Thermotec sp. z o.o. Za te delavce ni bilo mogoče predložiti obrazca E 101. Družba Thermotec sp. z o.o. poleg tega ni uspela predložiti potrdila o prejemu, izdanega ob predhodni prijavi pred napotitvijo iz člena 139 programskega zakona (v nadaljevanju: potrdilo o prejemu) in družba Thermotec NV, končni prejemnik storitev, belgijski pristojni službi ni sporočila identifikacijskih podatkov napotenih delavcev, ki niso mogli predložiti potrdila o prejemu.
- 26 Pri preverjanju se je izkazalo, da družba Thermotec sp. z o.o. celo za prejšnja obdobja zaposlitve poljskih delavcev ali pripravnikov ni zahtevala nikakršnega obrazca E 101. Poleg tega obtoženci za obdobje pred 1. aprilom 2007 na prvi dan prisotnosti teh delavcev socialni inšpekciji niso sporočili njihovih imen niti imena in naslova njihovih delodajalcev. Za obdobje po tem datumu niso bili sporočeni identifikacijski podatki za osebe, ki niso mogle predložiti potrdila o prejemu.
- 27 Delovni inšpektor je 3. oktobra 2008 sprožil sodno preiskavo. V okviru te preiskave je bila 18. novembra 2008 opravljena hišna preiskava. Poljski urad za socialno varnost je 21. novembra 2008 izdal obrazce E 101 z retroaktivno veljavnostjo.
- 28 Sestavljen je bil zapisnik o kršitvah, ki naj bi jih storila družba Thermotec Sp z.o.o.. Poleg tega so bile družba Thermotec NV in štiri obtožene fizične osebe v postopku v glavni stvari z odredbo z dne 17. februarja 2012 pozvane, naj se zaradi dveh kršitev zglasijo pri predložitvenem sodišču. Prva kršitev se nanaša na dejanja, storjena od 27. junija 2004 do vključno 31. marca 2007, in vključuje kršitev člena 69(1), prvi pododstavek, in (2), drugi pododstavek, zakona z dne 4. avgusta 1978 o gospodarski preusmeritvi. Druga se nanaša na dejanja, storjena od 1. aprila 2007 do vključno 18. novembra 2008, in vključuje kršitev člena 141 programskega zakona. Za ti kršitvi so zagrožene kazenskopravne denarne kazni.
- 29 Predložitveno sodišče podrobno navaja, da obtoženci niso bili obtoženi zato, ker niso opravili prijave pred napotitvijo, kar je obveznost delodajalca napotenih delavcev, ampak zato, ker kot končni prejemniki storitev ali naročniki niso sporočili identifikacijskih podatkov oseb, ki niso mogle predložiti potrdila o prejemu.
- 30 E. J. De Clercq, E. A. R. De Clercq in N. G. W. Rottiers so pred predložitvenim sodiščem trdili, da obveznost prijave, naložena s členom 141 programskega zakona (v nadaljevanju: zadevna obveznost prijave), pomeni nesorazmerno omejitev svobode opravljanja storitev. Poudarjajo, da je treba upoštevati, da je ta obveznost dodana obveznosti prijave tujega ponudnika storitev, naloženi s členom 139 programskega zakona, in se sklicujejo tudi na člen 19(a) Direktive 2006/123.
- 31 Predložitveno sodišče ugotavlja, da – v skladu s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna, predstavljenimi v zadevi Komisija/Belgija (C-577/10, EU:C:2012:477, točka 54) – Direktiva 2006/123 ne more biti upoštevna v obravnavanem primeru, ker so se očitana dejstva zgodila pred 2. oktobrom 2009. Toda meni, da je treba upoštevati Direktivo 96/71.
- 32 Navedeno sodišče ugotavlja, da je obveznost prejemnikov storitev in naročnikov, da sporočijo identifikacijske podatke napotenih delavcev, ki jih njihov delodajalec ni prijavil pri belgijskih organih, mogoče – za prejemnike storitev, ki jih opravljajo ponudniki storitev s sedežem v državi članici, ki ni Kraljevina Belgija – šteti za omejitev svobode opravljanja storitev. Vendar navaja, da bi si bilo



v obravnavanem primeru mogoče zamisliti več utemeljitev, kot so varstvo napotnih delavcev in nujnost imeti na voljo podatke, ki omogočajo izvedbo učinkovitega nadzora nad spoštovanjem belgijske zakonodaje, ki velja za te delavce, ter preprečevanje nelojalne konkurence, ki naj bi vključevalo tudi boj proti socialnemu dampedingu, ohranitev finančnega ravnovesja sistema socialne varnosti in potrebo po preprečevanju goljufij in zlorab. Postavlja pa si vprašanje, ali zadevna obveznost prijave in sankcija, ki je določena za primer neizpolnitve te obveznosti (v nadaljevanju: skupaj: zadevna nacionalna ureditev), ne presegata tega, kar je nujno za doseg te ciljev.

- 33 Predložitveno sodišče poleg tega navaja, da takrat, ko je bil sprejet predložitveni sklep, Sodišče še ni sprejelo stališča v zadevi Komisija/Belgija (C-577/10), ki se nanaša tudi na programski zakon. Vendar poudarja, da se zadnjenavedena zadeva nanaša na samozaposlene delavce, medtem ko obravnavani primer zadeva obveznosti končnega prejemnika v okviru napotitve delavcev in pripravnikov, tako da se torej ta zadeva nanaša na druge določbe programskega zakona, kot so tiste iz zadeve Komisija/Belgija.
- 34 V teh okoliščinah je rechtbank van eerste aanleg te Mechelen (sodišče prve stopnje v Malinesu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba določbe členov 56 PDEU in 57 PDEU (prej člena 49 ES in 50 ES) ter člena 3(1) in (10) [Direktive 96/71], po potrebi v povezavi s členom 19 [Direktive 2006/123], razlagati tako, da nasprotujejo členu 141 [programskega zakona], na podlagi katerega je oseba, pri kateri ali za katero neposredno ali prek podizvajalca delajo napoteni delavci ali pripravniki, dolžna pred začetkom dela teh oseb nacionalnemu uradu za socialno varnost elektronsko (ali če to ni mogoče, po telefaksu ali po pošti) posredovati identifikacijske podatke o osebah, ki niso mogle predložiti [potrdila o prejemu], v povezavi s členom 157 [programskega zakona] in členom 183(1), prvi pododstavek, zakona o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti, na podlagi katerega se neizpolnjevanje te obveznosti kaznuje s kazenskimi sankcijami?“

### **Vprašanje za predhodno odločanje**

- 35 Najprej je treba navesti, prvič, da se predložitveno sodišče v vprašanju sklicuje na člen 157 programskega zakona. Ta člen je določal med drugim sankcijo, ki se uporabi za delodajalca napotnih delavcev ob kršitvi obveznosti prijave, ki mu je naložena v skladu s členom 139 programskega zakona. Kot je razvidno iz predložitvenega sklepa, pa je predmet obravnavanega postopka v glavni stvari sankcija, uporabljena za prejemnika storitev, ki ne izpolni obveznosti prijave delavcev, ki jih njihov delodajalec pred tem ni prijavil. Ta sankcija je bila določena v členu 158 programskega zakona. Ta člen je bil 1. julija 2011 nadomeščen s členom 183 zakona o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti, pri čemer se zadnjenavedena določba – kot navaja predložitveno sodišče – uporablja v postopku v glavni stvari v skladu s členom 2, drugi odstavek, kazenskega zakonika. Drugič, kot je razvidno iz predložitvenega sklepa, čeprav so bili obtoženi pozvani, naj se zglasijo pri nacionalnem sodišču zaradi dveh kršitev, pa to sodišče Sodišče sprašuje le glede zatrjevane kršitve člena 141 programskega zakona.
- 36 Poleg tega je takoj treba pojasniti, da čeprav se predložitveno sodišče v vprašanju sklicuje tako na napotene delavce kot na napotene pripravnike na belgijskem ozemlju, so nacionalne določbe, ki se uporabljajo zanje, smiselno enake. Zato preudarki v nadaljevanju v zvezi z napotnimi delavci veljajo tudi za navedene pripravnike, saj ti svoje pripravništvo opravljajo v okviru dejanske in resnične dejavnosti v zaposlitvenem razmerju (glej v tem smislu sodbi Lawrie-Blum, 66/85, EU:C:1986:284, točka 22, in Bernini, C-3/90, EU:C:1992:89, točki 14 in 15).
- 37 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu želi izvedeti, ali je treba člena 56 PDEU in 57 PDEU ter člen 3(1) in (10) Direktive 96/71, po potrebi v povezavi s členom 19 Direktive 2006/123, razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi države članice, na podlagi katere je prejemnik storitev, ki jih opravijo delavci, ki jih napoti ponudnik storitev s sedežem v drugi

državi članici, dolžan pred začetkom dela teh delavcev pristojnim organom prijaviti identifikacijske podatke teh delavcev, če ti niso mogli predložiti dokaza o prijavi, ki bi jo moral njihov delodajalec opraviti pri pristojnih organih te države članice gostiteljice pred začetkom navedenega opravljanja storitev.

- 38 Belgijska, danska in francoska vlada v bistvu trdijo, da zadevne nacionalne ureditve ni mogoče opredeliti kot omejitve svobode opravljanja storitev in da je ta ureditev vsekakor na eni strani utemeljena z nujnimi razlogi v splošnem interesu, zlasti z varstvom delavcev, preprečevanjem neloyalne konkurence in bojem proti goljufijam, ter na drugi strani nujna za uresničitev teh ciljev. Poleg tega te vlade menijo, da v obravnavanem primeru ni treba podati razlage niti Direktive 96/71 niti Direktive 2006/123.
- 39 Avstrijska vlada v bistvu meni, da je zadevna nacionalna ureditev v skladu z določbo člena 5 Direktive 96/71, po kateri države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za primere nespoštovanja te direktive.
- 40 E. J. De Clercq, E. A. R. De Clercq in N. G. W. Rottiers pa trdijo, da ta ureditev pomeni nesorazmerno omejitev svobode opravljanja storitev, ki je v nasprotju s členoma 56 PDEU in 57 PDEU. Dodajajo, da Direktiva 2006/123 državam članicam izrecno prepoveduje naložitev obveznosti prijave, da bi bilo mogoče od ponudnika storitev s sedežem v drugi državi članici prejeti storitev.
- 41 Evropska komisija zatrjuje, da glede na sodno prakso Sodišča v obravnavanem primeru ni treba podati razlage člena 3(1) in (10) Direktive 96/71, ter navaja, da se Direktiva 2006/123 *ratione temporis* ne uporabi za dejstva v postopku v glavni stvari. Komisija poleg tega meni, da zadevna nacionalna ureditev pomeni omejitev svobode opravljanja storitev. To ureditev bi bilo mogoče utemeljiti, vendar bi moralo predložitveno sodišče konkretno in natančno ugotoviti in presoditi cilj, ki se mu sledi s to nacionalno ureditvijo, in njegovo sorazmernost.

#### *Uporaba člena 3(1) in (10) Direktive 96/71*

- 42 Člen 3 Direktive 96/71 se v skladu s svojim naslovom nanaša na „[d]oločbe in pogoje za zaposlitev“ napotenih delavcev.
- 43 Odstavek 1 tega člena 3 določa, da države članice poskrbijo, da ne glede na to, katera zakonodaja se uporablja za delovno razmerje, podjetja s sedežem v državi članici, ki v okviru čezmejnega opravljanja storitev napotijo delavce na ozemlje druge države članice, tem delavcem zagotovijo pogoje za delo in zaposlitev, ki so v državi članici, na ozemlju katere se opravlja delo, določeni z zakonom ali drugim predpisom in/ali s kolektivnimi pogodbami ali arbitražnimi odločbami, če zadevajo nekatere dejavnosti iz gradbenega sektorja, naštetih v Prilogi k tej direktivi, in ki se nanašajo med drugim na maksimalni delovni čas in minimalni počitek, minimalni plačani letni dopust, minimalne urne postavke ter zdravje, varnost in higieno pri delu.
- 44 Podobno je v odstavku 10 navedenega člena 3 natančno navedeno, da lahko države članice na podlagi enakega obravnavanja in v skladu s Pogodbo DEU nacionalnim podjetjem in podjetjem iz drugih držav naložijo pogoje za delo in zaposlitev v zvezi z drugimi zadevami kot tistimi, navedenimi v prvem pododstavku odstavka 1 tega člena, če gre za predpise na področju javnega reda, ter pogoje za delo in zaposlitev, opredeljene v kolektivnih pogodbah ali arbitražnih odločbah in v zvezi z drugimi dejavnostmi kot tistimi, navedenimi v Prilogi k Direktivi 96/71.
- 45 Namen odstavkov 1 in 10 člena 3 Direktive 96/71 je torej zagotoviti napotenim delavcem uporabo predpisov o minimalni zaščiti države članice gostiteljice glede pogojev za delo in zaposlitev v zvezi s področji, navedenimi v navedenem odstavku 1, in po potrebi tistimi, ki jih države članice natančneje

določijo na podlagi navedenega odstavka 10, medtem ko ti delavci začasno opravljajo delo na ozemlju omenjene države članice (glej v tem smislu sodbo Laval un Partneri, C-341/05, EU:C:2007:809, točka 76).

- 46 V obravnavanem primeru je iz navedb, ki jih je podalo predložitveno sodišče, razvidno, da se zadevna nacionalna ureditev ne nanaša neposredno na pogoje za delo in zaposlitev, navedene v omenjenih določbah, ampak naj bi bil njen namen zagotavljanje učinkovitosti kontrol, ki jih belgijski organi lahko izvedejo, da bi zagotovili spoštovanje navedenih pogojev za delo in zaposlitev.
- 47 Sodišče pa je že razsodilo, da taki nadzorni ukrepi ne spadajo na področje uporabe Direktive 96/71 in niso usklajeni na ravni Evropske unije, saj je namen Direktive 96/71 usklajevati nacionalne materialne predpise v zvezi s pogoji za delo in zaposlitev napotjenih delavcev, neodvisno od dodatnih upravnih pravil, katerih namen je omogočiti preveritev spoštovanja navedenih pogojev. Torej lahko države članice ob upoštevanju Pogodbe in splošnih načel prava Unije te ukrepe prosto opredelijo (glej v tem smislu sodbo dos Santos Palhota in drugi, C-515/08, EU:C:2010:589, točke od 25 do 27).
- 48 Zato položaj, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, ne spada pod določbe člena 3(1) in (10) Direktive 96/71.

#### *Uporaba člena 19 Direktive 2006/123*

- 49 Člen 16(2)(g) Direktive 2006/123 določa, da če ima ponudnik sedež v drugi državi članici, države članice ne smejo omejiti pravice opravljanja storitev z uveljavljanjem omejitev svobode opravljanja storitev iz člena 19 te direktive. Kot navajajo E. J. De Clercq, E. A. R. De Clercq in N. G. W. Rottiers, je iz člena 16(2)(g) v povezavi s členom 19(a) Direktive 2006/123 razvidno, da države članice prejemniku storitev ne smejo postaviti zahtev, ki omejujejo uporabo storitve, ki jo opravlja ponudnik s sedežem v drugi državi članici, zlasti obveznosti, da mora pri njihovih pristojnih organih podati izjavo.
- 50 Vendar je treba navesti, da je iz predložitvenega sklepa razvidno, da so obtoženci v kazenskem postopku zaradi dejanskega stanja, ki je nastalo od 1. aprila 2007 do 18. novembra 2008, to je pred iztekom roka za prenos Direktive 2006/123, ki je v njenem členu 44(1) določen na 28. december 2009. Ta se torej *ratione temporis* ne uporabi za postopek v glavni stvari.
- 51 V teh okoliščinah v okviru preučitve vprašanja za predhodno odločanje ni treba upoštevati določb člena 19 Direktive 2006/123.

#### *Člena 56 PDEU in 57 PDEU*

- 52 Najprej je treba navesti, da je iz predložitvenega sklepa razvidno, da se spor o glavni stvari nanaša na prejemnike storitev, ki jih opravlja podjetje s sedežem v državi članici, ki je svoje delavce za določen čas napotilo v podjetje iste skupine s sedežem v drugi državi članici, da bi tam opravljali storitve. Ker člen 56 PDEU ne zagotavlja pravic le ponudniku storitev, ampak tudi prejemniku navedenih storitev, tak dejanski položaj spada pod člena 56 PDEU in 57 PDEU (glej v tem smislu sodbi dos Santos Palhota in drugi, EU:C:2010:589, točka 28 in navedena sodna praksa, ter Strojírny Prostějov in ACO Industries Tábor, C-53/13 in C-80/13, EU:C:2014:2011, točka 26 in navedena sodna praksa).

#### *Obstoj omejitve svobode opravljanja storitev*

- 53 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da člen 56 PDEU ne zahteva samo odprave vsakršne diskriminacije izvajalca storitev zaradi njegovega državljanstva ali zaradi okoliščine, da ima sedež v drugi državi članici kot tisti, v kateri bo storitev opravljena, ampak tudi odpravo vsakršne omejitve, tudi če se ta omejitev uporablja brez razlikovanja za nacionalne ponudnike in ponudnike iz drugih

držav članic, v primeru da prepoveduje, ovira ali zmanjšuje privlačnost dejavnosti ponudnika s sedežem v drugi državi članici, kjer ta zakonito opravlja podobne storitve (glej zlasti sodbe dos Santos Palhota in drugi, EU:C:2010:589, točka 29 in navedena sodna praksa; Komisija/Belgija, C-577/10, EU:C:2012:814, točka 38, in Essent Energie Productie, C-91/13, EU:C:2014:2206, točka 44 in navedena sodna praksa).

- 54 Poleg tega, kot je opozorjeno v točki 52 te sodbe, člen 56 PDEU ne zagotavlja pravic le ponudniku storitev, ampak tudi prejemniku navedenih storitev.
- 55 V obravnavanem primeru iz člena 141 programskega zakona izhaja, da zadevna obveznost prijave končnim prejemnikom storitev ali naročnikom, pri katerih ali za katere neposredno ali prek podizvajalca delajo napoteni delavci, nalaga, da pred začetkom opravljanja storitev preverijo, ali ti napoteni delavci lahko predložijo potrdilo o prejemu. Če tega potrdila o prejemu ne morejo predložiti, morajo ti končni prejemniki storitev ali naročniki vložiti elektronsko prijavo pri pristojnih belgijskih organih.
- 56 V skladu s členom 7 kraljevega odloka mora ta prijava zajemati identifikacijske podatke prijavitelja, ki so po potrebi omejeni na registrsko številko ali identifikacijsko številko za socialno zavarovanje, identifikacijske podatke o napotnem delavcu, ki ni mogel predložiti potrdila o prejemu, ki so po potrebi identifikacijska številka nacionalnega registra ali številka centralnega registra podjetij, ter identifikacijske podatke o delodajalcu delavca, ki so po potrebi tudi registrska številka ali identifikacijska številka za socialno zavarovanje.
- 57 V skladu s členoma 101 in 183 zakona o kaznivih dejanjih s področja socialne varnosti je za primer, da prejemnik storitev ne izpolni obveznosti zadevne prijave, zagrožena denarna kazen od 100 do 1 000 EUR ali upravna globa od 50 do 500 EUR, pri čemer se uporabijo korekcijski faktorji, ta kazen oziroma globa pa se pomnoži s številom zadevnih delavcev.
- 58 Zadevna nacionalna ureditev tako prejemnikom storitev, ki jih opravijo delavci, ki jih napoti delodajalec s sedežem v drugi državi članici kot Kraljevini Belgiji, nalaga ne le, da pred začetkom opravljanja storitev preverijo, ali je delodajalec navedenih delavcev izpolnil obveznost prijave, ki mu je naložena s členom 139 programskega zakona, ampak tudi, da po potrebi pri navedenih delavcih, prav tako pred začetkom izvajanja storitve, zberejo identifikacijske podatke in podatke o njihovem delodajalcu ter jih skupaj s svojimi posredujejo pristojnim belgijskim organom.
- 59 Ugotoviti je torej treba, da ureditev, ki nalaga take obveznosti, katerih neizpolnjevanje se kazensko sankcionira, lahko za prejemnike storitev s sedežem v Belgiji zmanjšuje privlačnost storitev, ki jih opravljajo ponudniki storitev s sedežem v drugih državah članicah, in zato navedene prejemnike odvrča od tega, da se obrnejo na ponudnike storitev, rezidente drugih držav članic.
- 60 Zato ta ureditev pomeni omejitev svobode opravljanja storitev v smislu člena 57 PDEU, ki je načeloma prepovedana s členom 56 PDEU.
- 61 Te ugotovitve ni mogoče ovreči s trditvijo belgijske vlade, da so učinki navedene ureditve v bistvu zanemarljivi, ker se zahteva le sporočanje majhnega števila podatkov, ker je zadevna obveznost prijave povsem deklaratorna in ker nastopi le podredno. V zvezi s tem je treba spomniti, da je vsekakor celo majhna ali manj pomembna omejitev neke temeljne svoboščine s Pogodbo prepovedana (sodbi Corsica Ferries (France), C-49/89, EU:C:1989:649, točka 8, ter Strojírny Prostějov in ACO Industries Tábora, EU:C:2014:2011, točka 42).

## Utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev

- 62 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je nacionalna ureditev, ki spada na področje, ki še ni bilo usklajeno na ravni Unije, in se brez razlikovanja uporablja za vse osebe ali podjetja, ki opravljajo dejavnost na ozemlju zadevne države članice, ne glede na njen omejevalni učinek na svobodo opravljanja storitev lahko upravičena, če izpolnjuje nujni razlog v splošnem interesu in ta interes še ni zaščiten s predpisi, ki veljajo za ponudnika v državi članici, v kateri ima sedež, če je primerna za zagotovitev uresničitve zastavljenega cilja in če ne presega tega, kar je nujno za doseg tega cilja (sodbe *Arblade* in drugi, C-369/96 in C-376/96, EU:C:1999:575, točki 34 in 35; dos *Santos Palhota* in drugi, EU:C:2010:589, točka 45 in navedena sodna praksa, in Komisija/Belgija, EU:C:2012:814, točka 44).
- 63 Poleg tega je Sodišče glede možnosti organov države članice, na ozemlju katere se izvaja storitev, da nadzorujejo spoštovanje pravic, ki so z zakonodajo navedene države članice podeljene delavcem na njenem ozemlju, že razsodilo, da so podjetja s sedežem v državi članici, na ozemlju katere se izvaja storitev, in podjetja s sedežem v drugi državi članici, ki napotijo delavce na ozemlje prve države članice, da tam opravijo storitev, v objektivno različnih položajih (glej v tem smislu sodbi *Finalarte* in drugi, C-49/98, C-50/98, od C-52/98 do C-54/98 in od C-68/98 do C-71/98, EU:C:2001:564, točke 63, 64 in 73, in Komisija/Belgija, EU:C:2012:814, točka 48).
- 64 V obravnavanem primeru predložitveno sodišče meni, da bi bilo zadevno nacionalno zakonodajo mogoče utemeljiti z varstvom napotenih delavcev in nujnostjo imeti možnost izvajati učinkovit nadzor nad spoštovanjem belgijske zakonodaje, ki velja za te delavce, s preprečevanjem neloyalne konkurence, ki naj bi vključevalo tudi boj proti socialnemu dampingu, z ohranitvijo finančnega ravnovesja sistema socialne varnosti ter s potrebo po preprečevanju goljufij in boju proti zlorabam. Belgijska vlada tudi trdi, da je zadevna nacionalna ureditev utemeljena s cilji varstva delavcev, preprečevanja neloyalne konkurence in boja proti goljufijam.
- 65 V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da so med nujnimi razlogi v javnem interesu, ki bi lahko upravičili omejitev svobode opravljanja storitev, zaščita delavcev (sodba dos *Santos Palhota* in drugi, EU:C:2010:589, točka 47 in navedena sodna praksa), preprečevanje neloyalne konkurence podjetij, ki svojim delavcem izplačujejo plačo, nižjo od minimalne plače, pri čemer ta cilj zajema tudi cilj varstva delavcev s pomočjo boja proti socialnemu dampingu (glej v tem smislu sodbo *Wolff & Müller*, C-60/03, EU:C:2004:610, točke 35, 36 in 41), ter boj proti goljufijam, zlasti socialnim, in preprečevanje zlorab, predvsem boj proti delu na črno, ker je ta cilj mogoče povezati med drugim s ciljem varstva finančnega ravnovesja sistema socialne varnosti (glej v tem smislu sodbo *Rüffert*, C-346/06, EU:C:2008:189, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 66 Prav tako je Sodišče državam članicam priznalo pristojnost, da preverijo spoštovanje nacionalnih predpisov in prava Unije na področju opravljanja storitev, ter priznalo, da je z nujnimi razlogi v splošnem interesu, s katerimi so utemeljene materialne določbe neke ureditve, tudi mogoče utemeljiti nadzorne ukrepe, potrebne za zagotavljanje spoštovanja navedenih predpisov in prava (glej v tem smislu sodbi *Arblade* in drugi, EU:C:1999:575, točka 38 in navedena sodna praksa, in dos *Santos Palhota* in drugi, EU:C:2010:589, točka 48).
- 67 V teh okoliščinah je treba opozoriti, da je glede obveznosti predhodne prijave, ki je s členom 153 programskega zakona v bistvu naložena neodvisnim izvajalcem storitev, ki imajo zakoniti sedež v drugi državi članici kot v Kraljevini Belgiji in ki želijo začasno ponujati storitve v Belgiji, Sodišče razsodilo, da se Kraljevina Belgija za utemeljitev omejitve svobode opravljanja storitev, ki je posledica te določbe, lahko sklicuje na cilj boja proti goljufijam, zlasti socialnim, preprečevanja zlorab in varstva delavcev (glej v tem smislu sodbo Komisija/Belgija, EU:C:2012:814, točka 45).

- 68 V obravnavanem primeru je iz spisa, ki ga ima na voljo Sodišče, razvidno, da je zadevna obveznost predhodne prijave naložena prejemniku storitev in da dopolnjuje obveznost predhodne prijave, ki je naložena že delodajalcu napotениh delavcev. Poleg tega je treba navesti, da so zlasti na področju delovnega prava delavci, ki jih na belgijsko ozemlje napoti njihov delodajalec s sedežem v drugi državi članici, med drugim na podlagi Direktive 96/71 načeloma upravičeni do nekaterih socialnih pravic, katerih spoštovanje naj bi zagotavljala zadevna nacionalna ureditev.
- 69 Iz tega izhaja, da je s ciljema varstva napotениh delavcev in boja proti goljufijam, na katera se v obravnavanem primeru sklicuje belgijska vlada, mogoče utemeljiti tudi zadevno nacionalno ureditev in da je ta *a priori* primerna za zagotovitev uresničevanja teh ciljev, ker pomeni ukrep nadzora, nujen za zagotavljanje spoštovanja navedenih nujnih razlogov v splošnem interesu, v smislu sodne prakse, na katero je opozorjeno v točkah 65 in 66 te sodbe.
- 70 V teh okoliščinah mora predložitveno sodišče presoditi, ali je ta ureditev sorazmerna z uresničitvijo opredeljenih ciljev, pri čemer mora upoštevati vse upoštevne elemente (glej v tem smislu sodbi Finalarte in drugi, EU:C:2001:564, točka 49, ter International Transport Workers' Federation in Finnish Seamen's Union, C-438/05, EU:C:2007:772, točka 84).
- 71 Za to presojo je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da obveznost, ki se naloži delodajalcu s sedežem v drugi državi članici, da pred napotitvijo organom države članice gostiteljice sporoči prisotnost enega ali več zaposlenih, ki jih namerava napotiti, predvideno trajanje te prisotnosti in storitev ali storitve, zaradi katerih so ti zaposleni napoteni, pomeni učinkovit in sorazmeren ukrep, ki tem organom omogoča, prvič, nadzorovati spoštovanje socialne in plačilne ureditve države članice gostiteljice v obdobju napotitve ob upoštevanju obveznosti, ki so temu delodajalcu že naložene na podlagi pravil socialnega prava, ki se uporabljajo v matični državi članici, in drugič, boriti se proti goljufijam (glej v tem smislu sodbo dos Santos Palhota in drugi, EU:C:2010:589, točke 51, 53 in 54 ter navedena sodna praksa).
- 72 Kot navaja belgijska vlada, je zadevno nacionalno ureditev v delu, v katerem zajema nadzor nad obveznostjo prijave, ki jo ima delodajalec delavcev, ki so začasno napoteni na belgijsko ozemlje, mogoče obravnavati kot korelat te obveznosti, ki je nujna za uresničitev ciljev, ki se jim sledi s sistemom Limosa.
- 73 Mogoče je opozoriti tudi na to, da je naložitev sankcij, vključno s kazenskimi, mogoče šteti za nujno za to, da se zagotovi učinkovito spoštovanje nacionalne ureditve, vendar pod pogojem, da sta narava in znesek naložene sankcije v vsakem obravnavanem primeru sorazmerna s težo kršitve, ki se sankcionira (glej v tem smislu sodbi Louloudakis, C-262/99, EU:C:2001:407, točki 69 in 70, in Komisija/Grčija, C-156/04, EU:C:2007:316, točka 72).
- 74 Glede na te elemente se zdi, da je zadevna nacionalna ureditev lahko sorazmerna s cilji, ki jih navajata predložitveno sodišče in belgijska vlada, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 75 Ob upoštevanju vseh zgornjih ugotovitev je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člena 56 PDEU in 57 PDEU razlagati tako, da ne nasprotujeta ureditvi države članice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere je prejemnik storitev, ki jih opravijo delavci, ki jih napoti ponudnik storitev s sedežem v drugi državi članici, dolžan pred začetkom dela teh delavcev pristojnim organom prijaviti identifikacijske podatke teh delavcev, če ti niso mogli predložiti dokaza o prijavi, ki bi jo moral njihov delodajalec opraviti pri pristojnih organih te države članice gostiteljice pred začetkom navedenega opravljanja storitev, ker je taka ureditev lahko utemeljena na podlagi zaščite nujnega razloga v splošnem interesu, kot je varstvo delavcev ali boj proti socialnim goljufijam, pod pogojem, da se dokaže, da je ta zaščita primerna za zagotovitev uresnitve legitimnega cilja ali ciljev, ki se jim sledi, in da ne presega tega, kar je nujno za njihovo doseg, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

## **Stroški**

- 76 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

**Člena 56 PDEU in 57 PDEU je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta ureditvi države članice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere je prejemnik storitev, ki jih opravijo delavci, ki jih napoti ponudnik storitev s sedežem v drugi državi članici, dolžan pred začetkom dela teh delavcev pristojnim organom prijaviti identifikacijske podatke teh delavcev, če ti niso mogli predložiti dokaza o prijavi, ki bi jo moral njihov delodajalec opraviti pri pristojnih organih te države članice gostiteljice pred začetkom navedenega opravljanja storitev, ker je taka ureditev lahko utemeljena na podlagi zaščite nujnega razloga v splošnem interesu, kot je varstvo delavcev ali boj proti socialnim goljufijam, pod pogojem, da se dokaže, da je ta zaščita primerna za zagotovitev uresničitve legitimnega cilja ali ciljev, ki se jim sledi, in da ne presega tega, kar je nujno za njihovo dosego, kar mora preveriti predložitveno sodišče.**

Podpisi